

tristo gorâ (gorskih vrhov) ti zre oko z Dobrača. Na vzhodu se dviguje mogočna Svinška ali Svinja planina, dalje Golica (Koralpe) na koroško-štajerski meji, in še dalje Pohorje na Štajerskem. Potem mogočni zid Karavank, s Peco nad Podjuno, z Obirjem na meji med Rožem in Podjuno, dalje Košuta, Stol, Kepa na koroško-kranjski meji, vse vrhovi z nad 2000 metri. Košuta, Stol, Kepa na koroško-kranjski meji. Onstran Karavank Kamniške planine z Ojstrico, Kočno, Grintovcem, ki dosegajo ali presegajo poltretji tisoč metrov. Še bližje, na jugu Mangart, Triglav in drugi vrhovi Julijskih planin. Dalje: južnotirolski Dolomiti, Karnske, Ziljske, Ectalske, Štubajske, Cilertalske planine, Visoke in Nizke Ture, v Visokih Turah z večnim ledom pokriti Veliki Klek. Tam daleč na švicarski meji 3906 m visoki Ortler.

A v nižavi ravnine, doline, jezera, mesta, trgi, vasi. Z Dobrača pregledaš celo Koroško. Na jugu, prav na vznožju Dobrača, leži Ziljska dolina z malim, a ljubkim Preseškim jezerom. Po dolini se vije bistra Zila, ki se pri Beljaku steka v Dravo. Posebno nas zanima poleg Ziljske doline pogled proti vzhodu: Beljaška in Celovška kotlina. Prav za prav se imenuje vsa zemlja med Dobračem, Karavankami in Svinško planino: Celovška kotlina. To je še danes povečini slovenska zemlja. Sredi kotline leži Celovec, severno od Celovca Gosposvetsko polje, južno od Celovca Rož: to je Dravska dolina od Rožeka do Obirja ali do izliva Bele v Dravo. Od izliva Bele v Dravo dalje se imenuje Dravska dolina, ki se razširi v mogočno polje, Podjunska dolina ali Podjuna.

Drava deli Podjuno v severni in južni del. Glavni kraj v severnem delu je Velikovec, v južnem pa Pliberk. Sredi Podjune leži Doberlvas, ki so jo Nemci v prejšnjih časih imenovali Doberndorf, pozneje Oberndorf in zdaj Eberndorf. Že ime priča, da je to pristno slovenska naselbina.

Celovško kotlino omejujejo na severu št. Urška in Magdalenska gora nad Gosposvetskim poljem ter Svinška planina. To so naravni mejniki med nemško in slovensko Koroško. Slovenska Koroška tvori lepo zemljepisno celoto. Naravno središče slovenskega Korotana je Celovec. Ob zahodnem robu Slovenske Koroške leži Beljak, a slovenska zemlja se podaljšuje še dalje proti zahodu. Ta podaljšek je Ziljska dolina, ki je do šmohorja slovenska.

Bilo je leta 1850., ko je tedaj jedva dvajsetletni avstrijski cesar Franc Jožef obiskal Ziljsko dolino. Cesar je videl v Ziljski dolini mnogo slovenskih zastav in je v šmohorju vprašal okrajnega glavarja: «Ali je v teh krajih mnogo Slovencev?» Glavar mu je odgovoril: «Od tu proti vzhodu so sami Slovenci.» Od šmohorja do štajerske se razprostira slovensko ozemlje, in od nikoder ne pregledaš tega ozemlja tako dobro kakor z vrh Dobrača.

(Nadaljevanje.)

Fr. Ločniškar:

Gorska vas.

*Kakor lastaničja gnezda
k bregu hiše so pripete,
vse ubožne, vse ponižne
in boječe kakor dete.*

*Cerkoica na gričku bela
kakor skrbna mati čuje:
z njimi joče, ž njimi poje,
siao božjo oznanjuje.*